ASPECTUL TEHNOLOGIC ȘI SOCIAL-PSIHOLOGIC AL ACTIVITĂȚII BIBLIOTECARILOR

THE TECHNOLOGICAL AND SOCIAL-PSYCHOLOGICAL ASPECT OF LIBRARIAN ACTIVITY

Lilia GAMARȚA,
șef Biblioteca„Ștefan cel Mare”,
filiala BM „B.P Hasdeu”

SUMMARY

This paper focuses on the technological and social-psychological aspects of librarians' work. The introduction outlines the role of librarians in the digital age, as well as the importance of balancing technological advances with traditional library practices. Definitions of key concepts such as information technology, digital literacy and socio-psychological factors are provided, highlighting the complex nature of librarianship in modern times. The article addresses suggestions for improving the technological and socio-psychological skills of librarians, such as providing opportunities for professional development, promoting collaboration and communication between librarians and users, and emphasizing the value of librarianship in promoting information literacy and lifelong learning.

Keywords: *family, values, socialization, communication, example*

Bibliotecile au jucat întotdeauna un rol esențial în societate, oferind acces la informații și promovând alfabetizarea informațională. Cu toate acestea, în ultimele decenii, mediul informațional s-a schimbat dramatic, iar bibliotecile trebuie să răspundă noilor provocări tehnologice și sociale pentru a-și menține relevanța și pentru a-și îndeplini rolul de promotori ai accesului la informație și ai alfabetizării informaționale.

Aspectul tehnologic al activității bibliotecarilor este unul dintre cele mai importante aspecte de luat în considerare în acest context. Tehnologia a revoluționat modul în care oamenii accesează și folosesc informațiile, iar bibliotecile trebuie să rămână relevante în acest context. Tehnologiile emergente, cum ar fi inteligența artificială, blockchain sau realitatea virtuală, pot fi utilizate pentru a îmbunătăți serviciile de bibliotecă, pentru a ajuta la analiza datelor și pentru a spori accesul la informații.

Însă, aspectul social și psihologic al activității bibliotecarilor nu poate fi ignorat. Bibliotecile sunt din ce în ce mai mult un spațiu de întâlnire pentru comunități, iar bibliotecarii trebuie să fie conștienți de nevoile diferitelor grupuri de utilizatori, precum copiii, adolescenții, persoanele cu dizabilități sau minoritățile etnice. Bibliotecarii trebuie să se asigure că serviciile lor sunt incluzive și accesibile pentru toți utilizatorii și să dezvolte abilități de comunicare și empatie.

În ultimii ani, bibliotecile și bibliotecarii s-au confruntat cu schimbări dramatice în contextul mediului informațional. Dezvoltarea rapidă a tehnologiei și schimbările so-

ciale au determinat o transformare semnificativă a modului în care oamenii accesează și folosesc informațiile. Aceste schimbări au avut un impact major asupra activității bibliotecarilor și a serviciilor de bibliotecă.

Una dintre principalele provocări pentru bibliotecile din ziua de astăzi este reprezentată de digitalizarea informației și de trecerea la mediul online. Bibliotecile trebuie să facă față acestei noi realități și să ofere servicii și resurse digitale, în plus față de colecțiile tradiționale de cărți și publicații. Acest lucru presupune o adaptare la noile tehnologii și instrumente digitale, cum ar fi bazele de date online, cărțile electronice sau platformele de colaborare.

În plus, bibliotecile trebuie să se adapteze la noile nevoi și tendințe sociale. Bibliotecile sunt din ce în ce mai mult un loc de întâlnire pentru comunități, iar bibliotecarii trebuie să țină cont de nevoile și interesele diferitelor grupuri de utilizatori, precum copiii, adolescenții, persoanele cu dizabilități sau minoritățile etnice.

De asemenea, bibliotecarii trebuie să își dezvolte abilitățile și competențele în ceea ce privește gestionarea datelor și analiza informațiilor. Bibliotecile pot beneficia de utilizarea noilor tehnologii, cum ar fi inteligența artificială, blockchain sau realitatea virtuală, pentru a îmbunătăți serviciile și a ajuta la analiza datelor și la crearea de soluții personalizate pentru diferite grupuri de utilizatori.

În concluzie, bibliotecile și bibliotecarii se confruntă cu provocări semnificative în contextul mediului informațional de astăzi, dar în același timp, acestea reprezintă o oportunitate pentru a inova și a oferi servicii mai bune și mai personalizate utilizatorilor. Este important ca bibliotecarii să rămână actualizați cu noile tehnologii și să își dezvolte abilitățile și competențele pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor și pentru a continua să își îndeplinească rolul important în promovarea accesului la informație și a alfabetizării informaționale.

De asemenea, adaptarea la schimbările tehnologice și sociale poate ajuta bibliotecile să își îmbunătățească eficiența și să își optimizeze resursele. De exemplu, utilizarea noilor tehnologii poate ajuta la automatizarea proceselor și la eficientizarea serviciilor, iar analiza datelor poate ajuta la identificarea nevoilor utilizatorilor și la oferirea de servicii personalizate.

În concluzie, adaptarea la schimbările tehnologice și sociale este vitală pentru biblioteci și bibliotecari, deoarece le permite să își păstreze relevanța și să își îndeplinească misiunea de a oferi acces la informație și a îmbunătăți alfabetizarea informațională. Este important ca bibliotecarii să rămână actualizați cu noile tehnologii și să își dezvolte abilitățile și competențele pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor și pentru a continua să își îndeplinească rolul important în comunitate.

Provocările și oportunitățile tehnologice sunt parte integrantă a activității bibliotecilor și bibliotecarilor în prezent și în viitor. Adaptarea la aceste provocări și exploatarea oportunităților tehnologice este vitală pentru a rămâne relevanți și a oferi servicii de calitate către utilizatori.

În ceea ce privește provocările, una dintre cele mai importante este trecerea la mediul digital și gestionarea conținutului digital. Bibliotecile trebuie să investească în infrastructura IT și să-și dezvolte capacitățile de a gestiona conținutul digital pentru a oferi acces la resursele electronice. De asemenea, este important să fie asigurate măsuri de securitate pentru protejarea datelor utilizatorilor și a informațiilor bibliotecii.

O altă provocare este adaptarea la noile tehnologii, cum ar fi inteligența artificială și roboții. Bibliotecile trebuie să-și dezvolte abilitățile în aceste domenii și să-și pregătească personalul pentru a face față schimbărilor. De asemenea, trebuie să se găsească modalități de a utiliza aceste tehnologii pentru a îmbunătăți serviciile oferite utilizatorilor.

Cu toate acestea, există și oportunități tehnologice care pot fi exploatate pentru a oferi servicii de calitate. Un exemplu este utilizarea tehnologiilor mobile pentru a oferi servicii la distanță, precum împrumutul de cărți electronice și consultanța online. De asemenea, există oportunități de a utiliza analiza datelor pentru a înțelege mai bine nevoile utilizatorilor și pentru a oferi servicii personalizate.

Un exemplu de utilizare a tehnologiei blockchain este crearea unei platforme de împrumut de cărți digitale bazate pe blockchain, care ar oferi utilizatorilor un mod sigur și eficient de a împrumuta și returna cărți electronice. Realitatea virtuală poate fi folosită pentru a oferi o experiență de bibliotecă virtuală utilizatorilor, permițându-le să navigheze prin rafturi de cărți digitale și să acceseze resurse digitale într-un mediu virtual imens. De asemenea, internetul poate fi utilizat pentru a monitoriza și gestiona inventarul bibliotecii și pentru a crea un sistem de securitate mai avansat.

În plus, tehnologiile emergente pot fi folosite pentru a îmbunătăți accesibilitatea și disponibilitatea serviciilor bibliotecii. De exemplu, bibliotecile pot utiliza chatbot-uri pentru a răspunde la întrebările utilizatorilor și pentru a oferi asistență online. De asemenea, utilizarea dispozitivelor mobile și a aplicațiilor mobile poate ajuta la oferirea de servicii la distanță și la împrumutul de cărți electronice.

Tehnologiile emergente pot fi folosite pentru a îmbunătăți serviciile de bibliotecă și pentru a oferi o experiență mai personalizată și adaptată utilizatorilor. Este important ca bibliotecile și bibliotecarii să fie actualizați cu noile tehnologii și să își dezvolte abilitățile necesare pentru a face față schimbărilor tehnologice și pentru a exploata oportunitățile oferite de acestea.

Există multe exemple de utilizare a tehnologiei în biblioteci pentru a îmbunătăți serviciile și pentru a oferi o experiență mai bună utilizatorilor. Iată câteva exemple:

Sisteme de catalogare online: multe biblioteci au trecut de la sistemul tradițional de carduri pentru catalogarea cărților la sisteme online. Aceste sisteme permit utilizatorilor să caute și să găsească rapid cărțile de care au nevoie, reducând timpul necesar pentru a găsi resursele dorite.

Împrumut electronic de cărți: oferă servicii de împrumut de cărți electronice, ceea ce permite utilizatorilor să acceseze resursele bibliotecii în orice moment și din orice loc, folosind dispozitivele lor personale.

Chatbot-uri: utilizarea chatbot-uri pentru a răspunde rapid la întrebările utilizatorilor și pentru a oferi asistență online, reducând astfel nevoia de a aștepta la rând pentru ajutor.

Realitatea virtuală: bibliotecile au început să folosească tehnologia de realitate virtuală pentru a oferi experiențe mai interactive și atractive utilizatorilor. De exemplu, utilizatorii pot naviga prin rafturi de cărți digitale sau pot explora bibliotecile din întreaga lume într-un mediu virtual.

Aplicații mobile: dezvoltarea de aplicații mobile care permit utilizatorilor să acceseze

catalogul bibliotecii, să verifice starea împrumuturilor lor și să primească notificări.

Tehnologiile Web 2.0, blogurile, rețelele de socializare oferă posibilități enorme bibliotecilor, ne ajută să interacționăm cu utilizatorii, să oferim cunoștințe de-a gata. Precum și să promovăm serviciile, evenimentele, produsele etc.

Aspectul social și psihologic al activității bibliotecarilor este foarte important și poate afecta atât performanța individuală a bibliotecarilor, cât și calitatea serviciilor oferite de bibliotecă în ansamblu. Aici sunt câteva aspecte importante de luat în considerare:

Comunicare și relații interpersonale: bibliotecarii trebuie să comunice cu diferite persoane, cum ar fi utilizatori, colegi și parteneri, ceea ce poate fi o sarcină dificilă în anumite situații. Înțelegerea și dezvoltarea abilităților de comunicare eficientă și a relațiilor interpersonale pot ajuta bibliotecarii să ofere un serviciu mai bun și să îmbunătățească satisfacția utilizatorilor.

Stres și managementul timpului: Bibliotecarii sunt adesea supuși stresului datorită volumului mare de muncă și a termenelor limită scurte. Capacitatea de a gestiona stresul și de a-și organiza timpul este esențială pentru a reduce nivelul de stres și pentru a-și îndeplini sarcinile eficient.

Dezvoltarea profesională: Bibliotecarii trebuie să-și mențină abilitățile și cunoștințele la zi, pentru a rămâne relevanți în domeniul lor și pentru a oferi cele mai bune servicii posibile. Dezvoltarea profesională continuă este esențială și include participarea la training-uri, cursuri.

Empatie și inteligență emoțională: Bibliotecarii trebuie să fie empatici și să înțeleagă nevoile și așteptările utilizatorilor lor. Dezvoltarea inteligenței emoționale poate ajuta bibliotecarii să înțeleagă și să răspundă mai bine la nevoile utilizatorilor.

Diversitate culturală și incluziune: Bibliotecile sunt locuri unde oamenii din diferite medii culturale și sociale vin să caute informații și resurse. Bibliotecarii trebuie să fie capabili să lucreze cu oameni diferiți și să creeze un mediu inclusiv și să ofere acces la informație.

Pentru a-și desfășura activitatea în mod eficient, bibliotecarii trebuie să fie conștienți de nevoile diferitelor grupuri de utilizatori. Acestea includ grupuri cu nevoi speciale, cum ar fi persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă, tinerii, studenții și cercetătorii. Bibliotecarii trebuie să fie sensibili la nevoile acestor grupuri și să ofere servicii personalizate în consecință.

De exemplu, bibliotecarii pot să ofere servicii de citire în braile sau să ofere acces la echipamente speciale pentru persoanele cu deficiențe de vedere sau de auz. Pentru grupurile de vârstă mai tinere, bibliotecarii pot să organizeze activități educaționale și interactive pentru a-i ajuta pe copii să se integreze în lumea lecturii și a învățării. Pentru studenți și cercetători, bibliotecarii pot să ofere acces la baze de date specializate și să ofere asistență cu cercetarea și scrierea lucrărilor științifice.

Este important ca bibliotecarii să fie deschiși și să comunice cu diferitele grupuri de utilizatori pentru a înțelege nevoile acestora și pentru a oferi servicii care să satisfacă aceste necesități. De asemenea, bibliotecarii trebuie să fie pregătiți să abordeze probleme sensibile, cum ar fi discriminarea, în mod profesionist și empatic. În acest fel, bibliotecarii pot construi relații de încredere cu diferitele grupuri de utilizatori și pot crea o atmosferă de respect și de acceptare în bibliotecă. Iată câteva exemple de servicii

speciale pentru diferite grupuri de utilizatori:

Servicii pentru persoanele cu dizabilități - oferirea de servicii pentru persoanele cu dizabilități, inclusiv echipamente și tehnologii speciale, cum ar fi cititoare de ecrane pentru persoanele cu deficiențe de vedere, amplificatoare audio pentru persoanele cu deficiențe de auz și module de tastatură special concepute pentru persoanele cu dizabilități motorii.

Servicii pentru copii și tineri - Bibliotecile pot organiza o gamă largă de activități pentru copii și tineri, cum ar fi programe de lectură de vară, cluburi de carte, ateliere de creație și activități educaționale. De asemenea, bibliotecile pot oferi acces la o gamă largă de materiale pentru copii și tineri, inclusiv cărți, jocuri și filme.

Servicii pentru studenți și cercetători - Bibliotecile pot oferi acces la o gamă largă de resurse academice, cum ar fi baze de date specializate, reviste academice și cărți de referință. De asemenea, bibliotecile pot oferi servicii de asistență cu cercetarea și scrierea lucrărilor științifice, precum și acces la spații de studiu și laboratoare.

Servicii pentru comunitățile locale - Bibliotecile pot juca un rol important în comunitățile locale, oferind acces la informații și resurse, organizând evenimente pentru comunitate, precum și furnizând servicii de asistență pentru oamenii în vârstă și pentru persoanele cu nevoi speciale.

Toate aceste exemple de servicii pot fi personalizate pentru a se potrivi nevoilor și cerințelor utilizatorilor și pot fi furnizate într-un mod sensibil și empatic de către bibliotecari.

În contextul schimbărilor tehnologice și sociale, bibliotecile trebuie să fie permanent în mișcare, să inoveze și să se adapteze la noile nevoi ale utilizatorilor. Există câteva modalități prin care bibliotecile pot inova serviciile oferite, și anume:

Colaborarea cu alte instituții: Bibliotecile pot colabora cu alte instituții din comunitate, cum ar fi școlile sau universitățile, pentru a îmbunătăți serviciile oferite. De exemplu, o bibliotecă dintr-o școală poate colabora cu profesorii pentru a dezvolta programe educaționale.

Integrarea tehnologiei: Bibliotecile pot utiliza tehnologia pentru a îmbunătăți serviciile oferite. Acestea pot oferi acces la internet, la baze de date și la resurse electronice. De asemenea, bibliotecile pot oferi servicii de scanare și imprimare etc.

Dezvoltarea serviciilor online: Bibliotecile pot dezvolta servicii online, cum ar fi căutarea și rezervarea de cărți sau accesul la baze de date. De asemenea, bibliotecile pot oferi servicii de chat sau de asistență online, pentru a răspunde întrebărilor utilizatorilor.

Crearea de spații inovatoare: Bibliotecile pot crea spații inovatoare, cum ar fi zonele de coworking sau spațiile pentru învățare. Acestea pot fi utilizate de către comunitate pentru a lucra, pentru a învăța și pentru a colabora.

Dezvoltarea de parteneriate: Bibliotecile pot dezvolta parteneriate cu alte organizații sau afaceri din comunitate, pentru a oferi servicii noi și inovatoare. De exemplu, o bibliotecă poate colabora cu o cafenea locală pentru a oferi o serie de evenimente culturale.

Adaptarea la schimbările din societate și din domeniul tehnologic este deosebit de importantă pentru biblioteci și bibliotecari. Societatea este într-o continuă schimbare, iar tehnologia evoluează rapid, ceea ce duce la o creștere a așteptărilor utilizatorilor în ceea ce privește serviciile oferite de biblioteci. Bibliotecile trebuie să fie în măsură să

răspundă nevoilor utilizatorilor prin inovarea și îmbunătățirea serviciilor oferite, astfel încât aceștia să se simtă satisfăcuți și să fie fideli bibliotecii. În același timp, bibliotecarii trebuie să fie la curent cu noile tehnologii și să le folosească pentru a îmbunătăți serviciile de bibliotecă și pentru a crea noi servicii care să satisfacă nevoile utilizatorilor. În plus, adaptarea la schimbările din societate și din domeniul tehnologic poate ajuta bibliotecile să-și îndeplinească misiunea de a oferi acces la informații și de a promova învățarea și educația în comunitatea lor. Prin urmare, este important ca bibliotecarii să fie la curent cu schimbările și să răspundă rapid și eficient acestora.

Există numeroase exemple de servicii inovatoare oferite de biblioteci, care vizează adaptarea la schimbările tehnologice și sociale și satisfacerea nevoilor utilizatorilor. Iată câteva exemple:

Servicii online: se oferă utilizatorilor acces la colecțiile lor indiferent de locație și oră. Aceste servicii includ împrumutul de cărți electronice, accesul la baze de date și reviste online, precum și rezervarea de cărți și împrumutul de cărți prin intermediul platformelor online.

Servicii personalizate: servicii adaptate la nevoile individuale ale utilizatorilor. Ele includ recomandări de lectură, ajutor la cercetare, servicii de referință personalizate.

Servicii pentru copii și tineri: Bibliotecile sunt încurajate să ofere servicii inovatoare pentru copii și tineri, inclusiv programe educaționale, ateliere și cluburi de lectură, evenimente speciale, cum ar fi concursuri și concerte, pentru a atrage și a educa această categorie de utilizatori.

Servicii pentru comunitate: Bibliotecile pot juca un rol important în comunitate prin oferirea de servicii inovatoare care răspund nevoilor specifice ale comunității, cum ar fi accesul la informații despre sănătate, servicii de alfabetizare și educație, sau organizarea de evenimente culturale.

Utilizarea tehnologiei avansate: Bibliotecile pot utiliza tehnologii avansate pentru a îmbunătăți serviciile pe care le oferă. De exemplu, bibliotecile pot utiliza inteligența artificială pentru a oferi recomandări de lectură personalizate și pentru a ajuta la procesarea și catalogarea cărților.

Servicii de digitalizare: Bibliotecile pot digitaliza colecțiile lor pentru a le face accesibile în format electronic. Aceasta poate fi utilă pentru conservarea documentelor, dar și pentru a oferi utilizatorilor acces la documente rare sau unice.

În concluzie, activitatea bibliotecarilor a evoluat semnificativ în ultimii ani, întrucât au fost implicați în schimbări tehnologice și sociale majore. Acest lucru poate fi realizat prin utilizarea de tehnologii emergente și prin furnizarea de servicii speciale pentru diferite grupuri de utilizatori. În plus, bibliotecarii trebuie să fie conștienți de nevoile diferitelor grupuri de utilizatori și să ofere servicii personalizate pentru a răspunde acestor nevoi. În final, bibliotecile și bibliotecarii pot continua să inoveze serviciile oferite prin adaptarea la schimbările din societate și din domeniul tehnologic, astfel încât să rămână relevante și utile în comunitatea lor.

Bibliotecarii trebuie să rămână actualizați cu noile tehnologii și să înțeleagă cum pot fi acestea utilizate pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor lor într-un mod eficient.

BIBLIOGRAFIE

1. BABAN, A. Activitatea bibliotecarilor în contextul noilor tendințe tehnologice și sociale. În: Biblioteca, 2018, Nr 5, pp. 34-39.
2. BEJAN, I. Bibliotecarii şi provocările tehnologiei informației. În: Biblioteca, 2016. Nr 2, pp. 21-27.
3. BEJINARU, R. Biblioteca viitorului: transformarea serviciilor bibliotecilor în contextul inovației sociale. In: Revista Bibliotecii Naționale a României, 2017, Nr. 3, pp. 7-14.
4. BUCUR, R. Impactul tehnologiei asupra activității bibliotecarilor. In: Biblioteca, 2017, Nr 4, pp.12-17.
5. COLLINS, K. M., O'Brien, K. Library Services and their Users: Digital, Diversity and Complexity. In: Springer International Publishing, 2019
6. KADIRIRE, J. An overview of innovative technologies for libraries. In: Innovation and Integration in Libraries in the 21st Century, 2019, pp. 25-36.
7. MARTIN, J. The role of libraries in supporting digital literacy for children and young people. In: Library services from birth to five, 2017, pp. 247-267.
8. MIRON, A. Biblioteca în era digitală: provocări și perspective. In: Biblioteca, 2019, Nr 6, pp. 26-31.
9. ГУСЕВА, Е.А., Гончарова, Н.В., & Луценко, Н.М. Развитие информационно-библиотечной деятельности в условиях современных технологий. В: Библиотека, 2017, Nr 12, сс. 48-53.
10. ХАРЧЕНКО, Т. Социально-психологические аспекты профессиональной деятельности библиотекарей. В: Библиотека, 2015, Nr 1, сс.12-17.